
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Томо Цветанов Борисов,

Заместник-ректор на Висшето училище по сигурност и икономика –
Пловдив,

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”,
Професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”, относно
дисертационен труд разработен от майор Живко Иванов Лавчев на тема:
„ФИНАНСОВИ АСПЕКТИ НА ОТБРАНИТЕЛНАТА АКВИЗИЦИЯ“, за
придобиване на образователната и научна степен „доктор” в област на
висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”, професионално
направление: 9.1. „Национална сигурност”, докторска програма
„Организация и управление извън сферата на материалното производство
(управление на сигурността и отбраната)”

Научен ръководител полковник доцент д-р Галин Райнов Иванов

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Дисертационният труд е развит в 364 стандартни страници, в т.ч.: Основен текст – 272 листа; Приложения – 78 страници; Литература – 15 страници. Основният текст съдържа: – 30 фигури; – 3 таблици; – 1 графика. В структурно отношение се състои от в увод, три глави и заключение. Направени са 364 бележки под линия.

Списъкът на цитираната и използвана литература включва 182 заглавия.

Издирването и ползването на посочените източници е показателно за компетентността на кандидата по широк кръг аспекти на изследвания проблем.

Дисертационният труд е посветен на въпроси, които не са предмет на обстойно изследване в Република България.

Актуалността на разработвания от кандидата в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение произтича от необходимостта да бъде запълнена липсата на системно научно-приложно изследване на проблема, касаещ финансовите аспекти на отбранителната аквизиция в началото на ХХІ век, който практически не е разработен цялостно в българската теория и у нас липсват значими научни публикации по тази тема.

Предложеният за рецензия дисертационен труд е посветен на една актуална и особено полезна за наукознанието и практиката тема. Ето защо, приемам, че значимостта на изследваният проблем е голяма.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Целите и задачите в труда са добре формулирани.

Основната цел е посредством анализ на процеса по управление на отбранителната аквизиция, да се докаже, че усъвършенстването на

действащия модел за управление на процеса по отбранителна аквизиция е основа за развитие на отбранителните способности на въоръжените сили.

За постигането на посочената цел на научното изследване докторанта си поставя следните основни изследователски задачи:

Първа задача, на основата на теоретичните концепции и класическите методи, прилагани в практиката, да се анализират същността и основните фактори, които влияят върху финансови аспекти на отбранителната аквизиция. **Втора задача,** като се изследват добрите практики в сектора и моментното състояние на системата за отбранителна аквизиция на Република България да се направи подробен анализ на компонентните структури за управление на системата на отбранителната аквизиция и управлението на жизнения цикъл на отбранителните продукти.

Трета задача, състои се в изследване и сравнителен анализ през призмата на системния подход на системи по отбранителна аквизиция на водещи страни от НАТО.

Четвърта задача, на базата на общите предпоставки да се разработи единен модел за усъвършенстване на управлението на отбранителната аквизиция в Република България.

Точно формулирания фокус на целта позволява извършване на дисертационното изследване чрез изпълнение на поставените научни задачи.

Основното съдържание на научната разработка на кандидата напълно съответства на темата на дисертационния му труд.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Методиката и методологията на изследването са правилни и много добри, а теоретичните обобщения се правят на основата на проведените проучвания и апробации, които подробно се описват и оценяват.

Отчитайки обхвата на изследваната предметна област, авторът на дисертационния труд формира комплексна методология на изследването.

В методологичен план, предвид комплексността на изследвания проблем при решаването на посочените по-горе задачи кандидата използва методи за анализ и по-конкретно: дедуктивен метод, индуктивен метод, сравнителен метод, системен метод и синтез.

В изследването много удачно и целенасочено е използвана матрична анкетна карта от отворен и комбиниран тип, целяща да проучи мнението на основните заинтересовани страни в процеса по отбранителна аквизиция в Министерството на отбраната.

За обективизиране на резултатите е проучено личното мнение на отделни лица от тези структури. В допълнение са проведени свободни интервюта с част от анкетираните лица.

Избраната от докторанта методология характеризира самостоятелен авторски подход и способства за изпълнението на поставената цел и решаването на основните задачи.

Предложеният дисертационен труд напълно съответства като научна разработка по обем и качество на законовите изисквания.

Кандидатът има конструктивно и аналитично мислене и може да открива нововъзникнали научни проблеми, като за целта е използвал съответния инструментариум.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Получените научни резултати в дисертационния труд ми дават сериозни основания да подкрепя посочените от кандидата претенции за приноси, които определям основно като научни и научно-приложни, а именно:

➤ Научни приноси:

1. Обогатена е теорията, касаеща същността и основните характеристики на отбранителната аквизиция в системата за отбрана.
2. Формулирана е нова функционално синтезирана авторова дефиниция и обхват на понятието отбранителна аквизиция.

3. На основата на направения анализ е доказано значимото място и роля на отбранителната аквизиция за гарантиране на националната сигурност и отбраната на страната.

4. Идентифицирани са основните проблеми и дефицити по управлението на Системата за отбранителна аквизиция и е аргументирана и доказана потребността от усъвършенстване на системата за отбранителна аквизиция на Република България в условията на динамично променящата се среда за сигурност.

➤ Научно-приложни приноси:

1. Разработен е концептуален Модел за оптимизиране на процеса по отбранителна аквизиция в Република България.

2. Синтезирани са добрите практики в международен и национален мащаб, които да бъдат приложени в Системата за отбранителна аквизиция на Република България.

3. Разработени са индикатори за оценка на състоянието на отбранителноиндустриалната база и са изведени основните управленски процеси за отбранителната аквизиция.

4. Потвърдена е необходимостта от развитие на управлението на Системата за отбранителна аквизиция на Република България.

Авторефератът е написан в съответствие с изискванията, съответства на дисертацията и в достатъчно пълна степен отразява нейното съдържание.

Заслужава да се отбележи, че дисертационният труд се отличава с последователност, аналитичност и логичност на изложението.

В него са проявени високата професионална подготовка на дисертанта, неговата прецизност и коректност.

Анализът на дисертационния труд формира убеждението, че в него са налице достатъчно доказателства за теоретико-научни и приложни приноси. Считаю, че посочените приноси отразяват постигнатото в дисертационния труд.

Приемам напълно тяхното формулиране и подреждане в дисертацията и автореферата.

5. Мнения, препоръки и бележки

Представеният дисертационен труд от докторанта майор Живко Иванов Лавчев „**Финансови аспекти на отбранителната аквизиция**“, е в пълно съответствие с изискванията за придобиване на научната степен „**доктор**“ на ЗРАСРБ.

Предложената дисертация на кандидата майор Живко Лавчев е завършен труд със значителни научни и научно-приложни приноси, които представляват оригинален принос в науката.

6. Оценка на дисертационния труд

На базата на цялостния анализ на представеното научно изследване оценявам **ПОЛОЖИТЕЛНО** дисертационния труд и смятам, че напълно заслужено може да бъде присъдена на майор Живко Иванов Лавчев образователната и научна степен „**ДОКТОР**“ в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“.

25.10.2021г.

Член на журито:

(проф. д-р Томо Борисов)

STATEMENT

by Prof. Dr. Tomo Tsvetanov Borisov,

Vice-Rector of the Higher School of Security and Economics - Plovdiv,

Field of higher education: 9. "Security and Defense", Professional field: 9.1. "National Security", on dissertation work developed by Major Zhivko Ivanov Lavchev on the topic: "FINANCIAL ASPECTS OF THE DEFENSE ACQUISITION", for acquiring the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education: 9. "Security and Defense", professional field: 9.1. "National Security", doctoral program "Organization and management outside the field of material production (security and defense management)"

Scientific adviser Colonel Associate Professor Dr. Galin Raynov Ivanov

1. Significance of the researched problem in scientific and scientific-applied relation.

The dissertation is developed in 364 standard pages, including: Main text - 272 pages; Applications - 78 pages; Literature - 15 pages. The main text contains: - 30 figures; - 3 tables; - 1 graphic. Structurally, it consists of an introduction, three chapters and a conclusion. 364 footnotes were made.

The list of cited and used literature includes 182 titles.

The search for and use of the indicated sources is indicative of the competence of the candidate in a wide range of aspects of the researched problem.

The dissertation is devoted to issues that are not the subject of extensive research in the Republic of Bulgaria.

The topicality of the problem developed by the candidate in the dissertation in scientific and scientific-applied terms stems from the need to fill the lack of systematic scientific-applied research of the problem concerning the financial aspects of defense acquisition in the early XXI century, which is practically not fully developed in Bulgarian theory and we lack significant scientific publications on this topic.

The dissertation proposed for review is dedicated to a topical and especially useful topic for science and practice. Therefore, I accept that the significance of the researched problem is great.

2. Justification of the goals and tasks in the dissertation.

The goals and tasks in the work are well formulated.

The main goal is to prove through the analysis of the process of management of the acquisition of the defense acquisition that the improvement of the current model for the management of the process of defense acquisition is the basis for the development of the defense capabilities of the armed forces.

In order to achieve the stated goal of the research, the doctoral student sets the following main research tasks:

First task , based on the theoretical concepts and classical methods applied in practice, to analyze the nature and main factors that affect the financial aspects of the defense acquisition. **Second task** , examining the good practices in the sector and the current state of the defense acquisition system of the Republic of Bulgaria to make a detailed analysis of the component structures for management of the defense acquisition system and management of the life cycle of defense products.

The third task consists in research and comparative analysis through the prism of a systematic approach to defense acquisition systems of leading NATO countries.

Fourth task , based on the general prerequisites to develop a unified model for improving the management of the defense acquisition in the Republic of Bulgaria.

The precisely formulated focus of the goal allows the dissertation research to be performed by performing the set scientific tasks.

The main content of the candidate's scientific development fully corresponds to the topic of his dissertation.

3. Correspondence between the chosen methodology and research methodology and the set goal and tasks of the dissertation.

The methodology and methodology of the research are correct and very good, and the theoretical summaries are made on the basis of the conducted researches and approbations, which are described and evaluated in detail.

Taking into account the scope of the studied subject area, the author of the dissertation forms a complex methodology of the research.

In methodological terms, given the complexity of the studied problem in solving the above tasks, the candidate uses methods of analysis and in particular: deductive method, inductive method, comparative method, system method and synthesis.

The study very aptly and purposefully used an open and combined matrix questionnaire, aimed at examining the opinion of the main stakeholders in the process of defense acquisition in the Ministry of Defense.

To objectify the results, the personal opinion of individuals from these structures was studied. In addition, free interviews were conducted with some of the respondents.

The methodology chosen by the doctoral student characterizes an independent author's approach and contributes to the fulfillment of the set goal and the solution of the main tasks.

The proposed dissertation fully complies with the scientific development in terms of volume and quality of the legal requirements.

The candidate has constructive and analytical thinking and can detect emerging scientific problems, using the appropriate tools.

4. Scientific and scientific-applied contributions of the dissertation work.

The obtained scientific results in the dissertation work give me serious grounds to support the claims for contributions indicated by the candidate, which I define mainly as scientific and scientific-applied, namely:

➤ Scientific contributions:

1. The theory concerning the essence and main characteristics of the defense acquisition in the defense system is enriched.
2. A new functionally synthesized author's definition and scope of the concept of defense acquisition is formulated.
3. On the basis of the analysis the significant place and role of the defense acquisition for guaranteeing the national security and the defense of the country has been proved.

4. The main problems and deficits in the management of the Defense Acquisition System have been identified and the need for improvement of the Defense Acquisition System of the Republic of Bulgaria in the conditions of the dynamically changing security environment has been argued and proved.

➤ Applied scientific contributions:

1. A conceptual Model for optimization of the process of defense acquisition in the Republic of Bulgaria has been developed.

2. The best practices on an international and national scale have been synthesized, to be applied in the System for Defense Acquisition of the Republic of Bulgaria.
3. Indicators for assessment of the condition of the defense-industrial base have been developed and the main management processes for the defense acquisition have been derived.
4. The need for development of the management of the Defense Acquisition System of the Republic of Bulgaria has been confirmed.

The abstract is written in accordance with the requirements, corresponds to the dissertation and sufficiently reflects its content.

It is worth noting that the dissertation is characterized by consistency, analytical and logical presentation.

It shows the high professional training of the dissertation, its precision and correctness.

The analysis of the dissertation forms the belief that there is enough evidence for theoretical, scientific and applied contributions. I believe that these contributions reflect the achievements of the dissertation.

I fully accept their formulation and arrangement in the dissertation and abstract.

5. Opinions, recommendations and notes

The dissertation presented by the doctoral student Major Zhivko Ivanov Lavchev "**Financial aspects of the defense acquisition**" is in full compliance with the requirements for obtaining the scientific degree "**Doctor**" of ZRASRB.

The proposed dissertation of the candidate Major Zhivko Lavchev is a completed work with significant scientific and scientific-applied contributions, which represent an original contribution to science.

6. Evaluation of the dissertation

Based on the overall analysis of the presented research, I **positively** evaluate the dissertation and believe that Major Zhivko Ivanov Lavchev can be deservedly awarded the educational and scientific degree "**DOCTOR**" in the professional field 9.1. "National Security".

25.10.2021

Jury member:

(Prof. Dr. Tomo Borisov)